

Beleidsnotitie

Veranderopgave inburgering 2022

Leeswijzer

Deze beleidsnotitie kent de volgende opbouw:

1. Samenvatting
2. Waarom een nieuwe wet inburgering?
3. De wet inburgering 2022, doelen en processen
4. Uitgangspunten van de gemeente Winterswijk
5. Inburgeren in Winterswijk: wat doen we al en wat moeten we nog doen?
6. Implementatie wet inburgering 2022

In bijlage 1 staan de begrippen in deze nota uitgelegd.

In bijlage 2 staat een overzicht van de activiteiten voor nieuw- en oudkomers

Deze nota is integraal te lezen of verkort door de samenvatting, de uitgangspunten van de gemeente en de implementatie van de wet te lezen.

Inhoud

1. Samenvatting	4
2. Waarom een nieuwe wet inburgering?	5
2.1. Aanleiding voor de wet inburgering 2022	5
2.2. Uitgangspunten wet inburgering 2022	5
2.3. Regierol gemeente	6
2.4. Inburgeraars in beeld	6
2.4.1. Wie moet inburgeren?	6
2.4.2. Aantal en nationaliteiten inburgeraars	7
2.4.3. Cijfers werk en studie statushouders gemeente Winterswijk	8
3. De wet inburgering 2022	9
3.1. Doelen inburgeringswet 2022	9
3.2. Processen wet Inburgering 2022	9
3.2.1. De brede intake en het Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)	10
3.2.2. Voortgang en handhaving	11
3.2.3. Leerroutes	11
3.2.4. Financiële ontzorging en educatie	13
3.2.5. Participatieverklaringstraject (PVT)	14
3.2.6. Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP)	14
3.2.7. Maatschappelijke begeleiding	14
4. Uitgangspunten van de gemeente Winterswijk	15
5. Inburgeren in Winterswijk: wat doen we al en wat moeten we nog doen?	17
5.1. Voldoende beheersing van de Nederlandse taal	17
5.2. Financiële en digitale zelfredzaamheid	18
5.3. Positieve gezondheid	19
5.5. Samenhang tussen de activiteiten: één integraal aanbod	20
5.4. Meedoen door betaald werk of duurzame participatie	20
6. Implementatie wet inburgering 2022	21
6.1. Inrichten processen nieuwe wet	21
Concrete werkprocessen	21
Lerend stelsel en monitoren	21
6.2. Welke stappen moet de gemeente nemen en wanneer?	21
6.3. Financieel kader	22
Bijlage 1 Vraag & Antwoord	23
Bijlage 2 Huidige activiteiten nieuw- en oudkomers Winterswijk	24

1.Samenvatting

Iedereen doet mee in de gemeente Winterswijk! Dat geldt ook voor inburgeraars die met eventuele gezinsleden in onze gemeente komen wonen, werken en leven. Nog te vaak zien we dat inburgeraars moeite hebben om écht mee te doen. De beheersing van de Nederlandse taal, het overbruggen van cultuurverschillen, het opbouwen van een sociaal netwerk, maar ook de (psychische) gezondheid en het vinden van betaald werk zijn uitdagingen waar inburgeraars voor komen te staan als ze zich in Nederland vestigen. Uitdagingen waar de gemeente met de komst van een nieuwe inburgeringswet goed bij kan ondersteunen.

Vanaf 1 januari 2022 gaat deze nieuwe wet inburgering van start. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige wet is dat de regie verschuift: van eigen regie van de statushouder naar regie door de gemeente. Daarnaast is het uitgangspunt dat leren & participeren tegelijk worden uitgevoerd en niet na elkaar. Taal en praktijk moeten daarbij beter op elkaar aansluiten. Ten slotte zal er binnen de nieuwe wet meer aandacht zijn voor de levensgebieden gezondheid en financiën.

Om aan haar regierol te kunnen voldoen, moet de gemeente in het kader van de wet diverse processen inrichten en diverse trajecten inkopen. Zo moet de gemeente bij aanvang een brede intake afnemen bij de inburgeraar. In deze brede intake wordt gevraagd naar alle levensgebieden zoals leer- en werkmogelijkheden, maar bijvoorbeeld ook gezondheid. De gesprekken met de inburgeraar worden vastgelegd in een persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP). In dit plan staat onder meer welke leerroute hij/zij gaat volgen en welke participatie-activiteiten er worden ingezet. Het PIP wordt door de gemeente gehandhaafd. Na 3 jaar moet de inburgering zijn afgerond.

De gemeente koopt onder meer in voor drie verschillende leerroutes die inburgeraars volgen: de Zelfredzaamheidsroute (Z-route), de B1-route (regulier) en de onderwijsroute. De Z-route is bedoeld voor lageropgeleiden of mensen die analfabeet zijn. De B1-route is de route die opleidt voor een taalniveau B1, het basisniveau dat nodig is om verder te kunnen participeren. Alle jongeren zullen in principe instromen in de onderwijsroute. Dit is een taalschakeltraject dat hen in staat stelt door te stromen naar een vervolgopleiding in MBO, HBO of universiteit.

De gemeente vindt het belangrijk dat er sprake is van een integraal programma voor inburgeraars. Dit vraagt onder meer om korte lijntjes en een goede samenwerking met diverse partijen. De inburgeraar moet één samenhangend aanbod krijgen van wonen, werken en leren. Het liefst vanuit één of zo min mogelijk contactpersonen. Naast functioneel taalaanbod moet er aandacht zijn voor gezondheid, financiën en cultuur. Ten slotte weten we dat intensieve begeleiding van statushouders werkt bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt. De huidige klantmanager speelt daarin nu al een grote rol en zal dat ook blijven doen.

2. Waarom een nieuwe wet inburgering?

2.1. Aanleiding voor de wet inburgering 2022

De afgelopen jaren is landelijk veel onderzoek gedaan naar de werking van de huidige inburgeringswet uit 2013. De belangrijkste conclusies komen uit een onderzoek van de Algemene Rekenkamer uit 2017. Binnen de huidige inburgeringswet is de inburgeraar zelf verantwoordelijk voor zijn inburgeringstraject. De inburgeraar gaat zelf op zoek naar een taalaanbieder. Maar door zijn beperkte kennis van Nederland en de Nederlandse taal is gebleken dat de inburgeraar kwetsbaar is op de inburgeringsmarkt. Sommigen zijn de dupe geworden van frauduleuze taalscholen of hebben onvoldoende de kans gekregen een bepaald taalniveau te behalen. Binnen de huidige wet uit 2013 is er bovendien geen directe koppeling met de praktijk, waardoor de Nederlandse taal vaak los wordt geleerd van een voor hen belangrijke taalcontext/ omgeving (zoals op de werkvloer). Tenslotte kwamen te weinig inburgeraars met een vluchtelingenachtergrond aan het werk.

Het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid (SZW) heeft daarom besloten het inburgeringsstelsel te herzien. De nieuwe wet zal op 1 januari 2022 in moeten gaan.

2.2. Uitgangspunten wet inburgering 2022

De inburgeringswet 2022 gaat ervan uit dat iedereen sneller meedoet en uiteindelijk het liefst via betaald werk. Met deze wet krijgt inburgering bovendien meer verbinding met verschillende levensgebieden binnen het sociaal domein, zoals gezondheid, financiën en een sociaal netwerk. Ook wordt het leren van de taal beter gekoppeld aan de praktijk.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de oude wet zijn in onderstaande tabel opgenomen. De maatschappelijke begeleiding uit de oude wet blijft in de nieuwe wet gehandhaafd.

Oude wet (vanaf 2013)	Nieuwe wet (vanaf januari 2022)
Regie bij de inburgeraar	Regie bij de gemeente. Hierdoor: Extra controle op (taal)aanbieders Handhaving op trajecten van inburgeraars Meer verbinding tussen verschillende levensgebieden
Leren en werken vaak na elkaar	Leerroutes: duale trajecten, leren en werken tegelijk
Geen vaste verankering van bepaalde levensgebieden	Binnen de trajecten is aandacht voor: gezondheid, financiën en een sociaal netwerk.
Normniveau taal: A2	Normniveau taal: B1
Theoretisch Examen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA)	Praktische module arbeidsmarkt & participatie (MAP)
Inburgeraar is verantwoordelijk voor eigen financiën	Statushouders (vluchtelingen) worden 6 maanden lang financieel ontzorgd Statushouders krijgen een cursus financiën in Nederland en individuele begeleiding
Participatieverklaringstraject Nederlandse kernwaarden (PVT) binnen 18 maanden	PVT binnen 3 jaar

2.3. Regierol gemeente

Een grote verandering in de nieuwe wet is de regierol die gemeenten krijgen. Vóór 2013 heeft de gemeente ook de regie gehad. Vanaf 2013 had de inburgeraar echter zelf de regie. Mensen met een vluchtelingenachtergrond bleken niet goed in staat om zelf regie te voeren over hun traject. Er kwam te veel op hen af (een vreemd land, andere gewoontes en verwachtingen, een vreemde taal). Met de regie naar de gemeente komt er meer grip op het traject van statushouders.

De regierol van de gemeente in de nieuwe wet bestaat uit twee onderdelen.

1. Allereerst is de gemeente verantwoordelijk voor het traject van de inburgeraar, van vestiging in de gemeente tot een geslaagde inburgering.
De gemeente moet een brede intake afnemen en samen met de inburgeraar een persoonlijk plan (PIP) opstellen. De gemeente is ook verantwoordelijk voor handhaving van het plan.
2. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de inkoop van de leerroutes, de maatschappelijke begeleiding, de module arbeidsmarkt & participatie (MAP) en het participatieverklaringstraject (PVT).
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor voldoende en kwalitatief aanbod.
De eerste verantwoordelijkheid voor het controleren van de marktpartijen ligt bij het keurmerk *Blik op Werk* (Z-route en reguliere route) of de onderwijsinspectie (onderwijsroute). Met de inkoop van de trajecten kan de gemeente wel een extra controle uitvoeren.

2.4. Inburgeraars in beeld

2.4.1. Wie moet inburgeren?

Sinds 2007 moeten volwassenen die van buiten Europa komen verplicht inburgeren in Nederland. Tot 1 mei 2020 waren Turken vrijgesteld van deze inburgeringsplicht. Sinds 1 mei 2020 vallen zij echter ook onder de inburgeringswet, daarmee heeft ook deze doelgroep meer kansen gekregen om goed te integreren.

Inburgeringsplichtigen in de wet inburgering 2022 zijn mensen met een verblijfsvergunning die als vluchteling naar Nederland komen (asielmigranten) en mensen die voor een Nederlandse partner, ouder of kind naar Nederland komen (gezinsmigranten). Beide moeten een inburgeringsdiploma behalen als voorwaarde voor verlenging van de verblijfsduur en naturalisatie in Nederland. Asielmigranten krijgen meer begeleiding dan gezinsmigranten. Asielmigranten hebben op basis van de wet ook meer verplichtingen.

2.4.2. Aantal en nationaliteiten inburgeraars

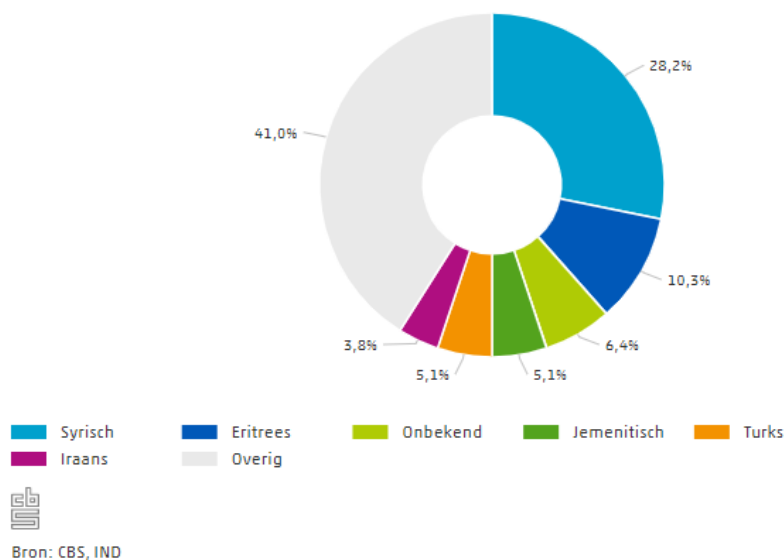
De hoogte van het aantal en de achtergrond van asielmigranten die naar de gemeente komen, kan ieder jaar verschillen. In 2015 en 2016 was sprake van een verhoogde instroom. Uit cijfers van een benchmark van Divosa (beschikbaar vanaf begin 2018 en onder meer gebaseerd op cijfers van het CBS) zijn in Winterswijk vanaf 2014, **195 statushouders** gevestigd.

In 2019 zijn 20 asielmigranten (met een vluchtelingachtergrond) in Winterswijk komen wonen. In 2020 zijn dat er 21. Van hen is gemiddeld ongeveer 35% jonger dan 18 jaar. Van jaar tot jaar verschilt ook het aantal gezinsmigranten erg. Afgelopen jaar zijn er 4 gezinsmigranten (migrant met Nederlandse partner) naar Winterswijk gekomen.

In 2021 zal er tijdelijk sprake zijn van een verhoogde instroom. Dit is het gevolg van een inhaalslag door de IND (immigratie- en naturalisatiedienst). Vanaf 2022 is de verwachting vooralsnog dat er ongeveer evenveel mensen binnenkomen als in 2020. Jaarlijks in oktober wordt bekend hoeveel asielmigranten dat precies zijn.

Asielmigranten komen sinds 2015 voornamelijk uit Syrië en Eritrea. In mei 2020 was de verdeling van nationaliteiten in Nederland als volgt:

Nationaliteit asielzoekers en nareizigers, mei 2020*

Afbeelding 1, Bron: CBS.nl

Dit beeld komt overeen met de nationaliteiten in Winterswijk. Sinds 2014 was 58% van de asielmigranten Syriër en 14 % Eritreeër.

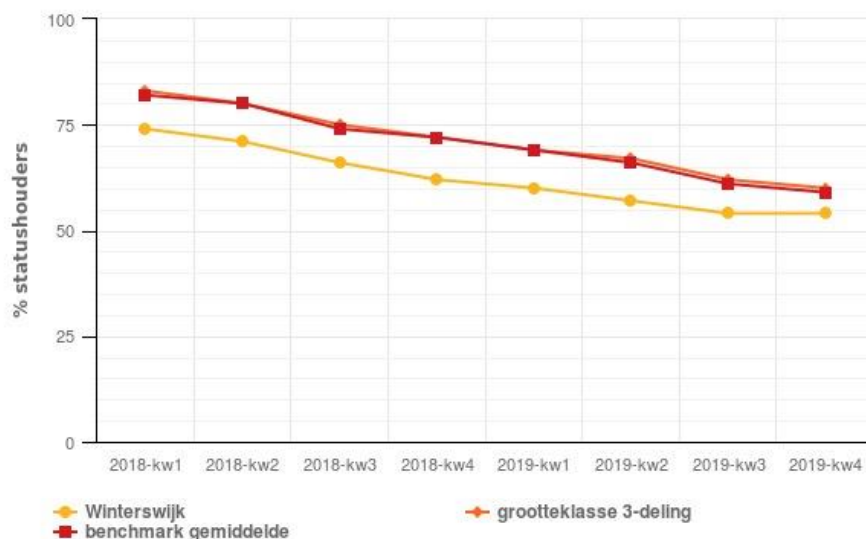
2.4.3. Cijfers werk en studie statushouders gemeente Winterswijk

Vanaf 2017 heeft de gemeente geïnvesteerd in een klantmanager statushouders, iemand die de doelgroep goed kent en kan begeleiden. Dit heeft tot een grotere uitstroom uit de uitkering op het gebied van werk en studie geleid.

- Werk: begin 2018 lag het aandeel statushouders dat aan het werk was met 20% al ruim boven de landelijke benchmark van 13 %. Eind 2019 is dat gestegen naar 33 % (landelijke benchmark 29%).
- Studie: begin 2018 lag het aandeel statushouders tussen 18 en 65 jaar dat onderwijs volgde met 18 % al ruim boven de landelijke benchmark van 9%. Eind 2019 was dit aandeel gestegen naar 21% (benchmark 16%).
- Studie: het aandeel statushouders tussen 18 en 30 jaar (die in aanmerking komen voor studiefinanciering) dat onderwijs volgde lag begin 2018 eveneens met 33 % al ruim boven de landelijke benchmark van 17 % en is eind 2019 gestegen naar 39% (benchmark 32%). De meesten van hen volgen een MBO-2 tot MBO-4 –opleiding (58%).

De uitstroom naar studie of werk heeft tot de volgende daling van het aantal bijstandsuitkeringen geleid:

Grafiek 4.4: Percentage statushouders met bijstandsuitkering (18-65 jaar)

Het aantal statushouders dat naast de inburgeringslessen een re-integratievoorziening heeft, bijvoorbeeld een duaal traject leren en werken, een training op weg naar werk of andersoortige begeleiding, bedraagt: 49 %.

3. De wet inburgering 2022

3.1. Doelen inburgeringswet 2022

De nieuwe inburgeringswet gaat uit van zelfredzaamheid en duurzame participatie van inburgeraars. De wet kent de volgende specifieke doelen. De gemeente zal deze als regiehouder de aankomende jaren moeten nastreven.

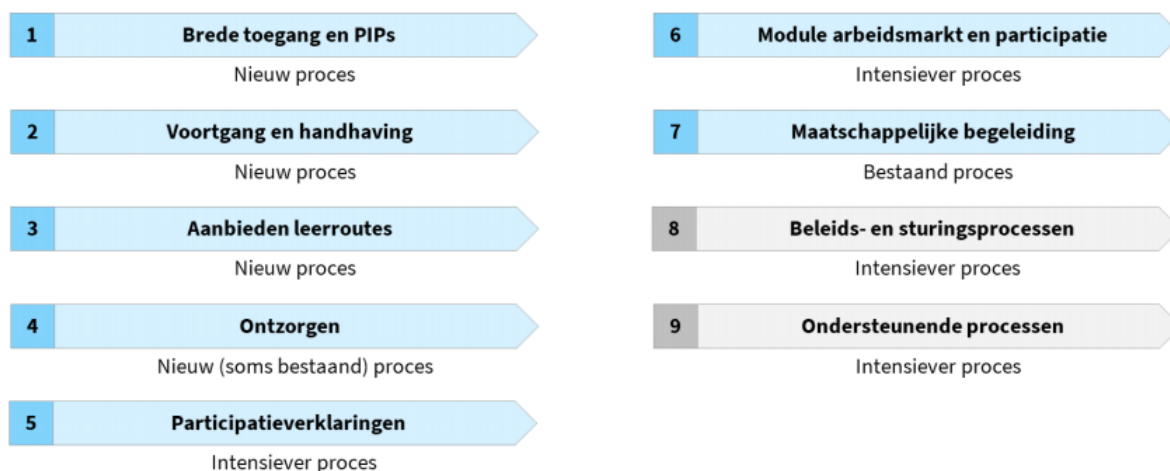
1. Zelfredzaamheid op de gebieden:
 - Financiën
 - Weg binnen de zorg vinden
 - Weg vinden naar instanties en de gemeente zelf
 - Kennis van de Nederlandse maatschappij
 - Kennis van de Nederlandse kernwaarden
 - Kennis van de eigen mogelijkheden
 - Een sociaal netwerk hebben of kunnen opbouwen
2. Functionele taalvaardigheid vergroten door een goed aanbod van formeel (met een docent), non formeel (gestuurd, maar met bijvoorbeeld een vrijwilliger) en informeel taalaanbod (taal leren door te doen, bijvoorbeeld tijdens sport).
3. Grotere doorstroom naar werk en duurzame participatie door betere aansluiting bij kwaliteiten van statushouders en betere aansluiting op de arbeidsmarkt

3.2. Processen wet Inburgering 2022

Binnen de wet doorloopt iedere inburgeraar een duaal traject: leren en werken/participeren tegelijk. Daarnaast moeten inburgeraars ondersteuning krijgen op een aantal levensgebieden zoals gezondheid en financiën. De gemeente moet hiervoor de volgende processen inrichten.

De processen worden in de navolgende pagina's verder toegelicht.

Hoofdprocessen

Afbeelding 2, Bron: Anderson, Elffers, Felix

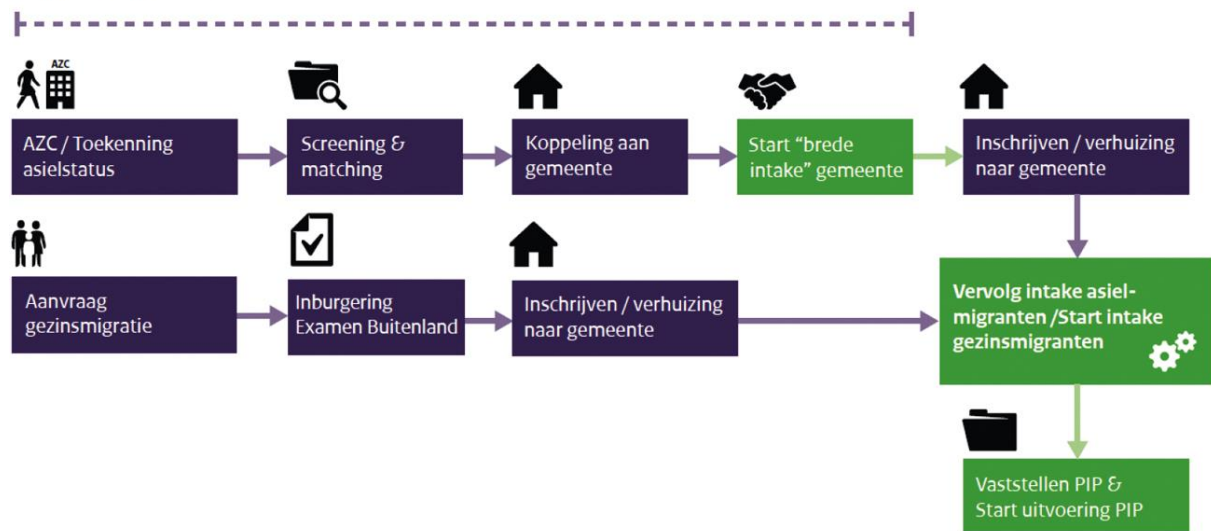
3.2.1. De brede intake en het Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)

De gemeente moet bij iedere inburgeraar een brede intake afnemen en het traject van de inburgeraar vastleggen in een Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP). In het plan wordt de leerroute opgenomen (taal en participatie). Daarnaast wordt inburgeraars gevraagd naar hun fysieke en mentale gezondheid en sociale netwerk. Het uitgangspunt is dat inburgeraars na hun inburgering zelfredzaam zijn op diverse levensgebieden, zoals gezondheid en financiën.

Na de koppeling aan een gemeente op het AZC begint de brede intake voor een asielmigrant. De gemeente begint, afhankelijk van de locatie van het AZC waar de asielmigrant woont, zo snel mogelijk met de brede intake.

Na verhuizing in de gemeente begint de brede intake voor een gezinsmigrant.

Voorinburgering in AZC

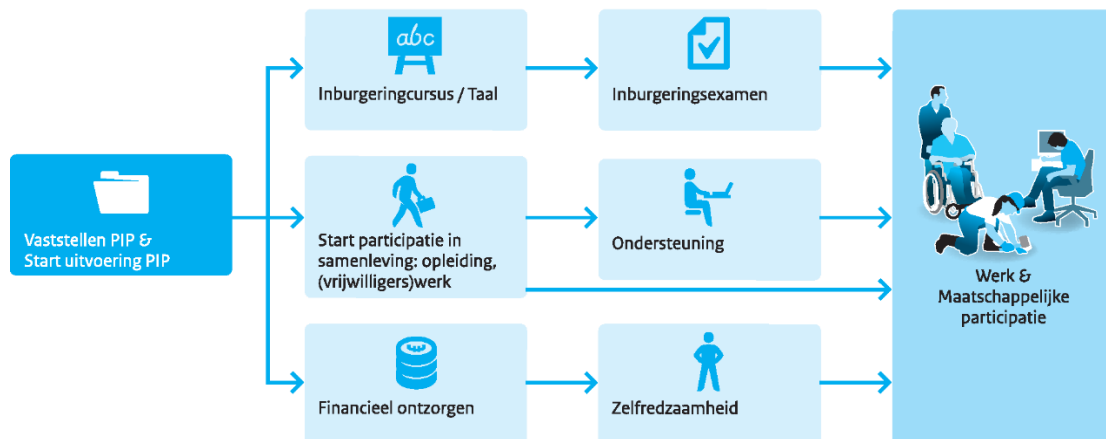

Afbeelding 2, Bron: overheid.nl

Wettelijk kader

- De gemeente voert een brede intake uit voor alle inburgeraars, zowel asiel- als gezinsmigranten.
- De Brede intake wordt afgesloten met een PIP. Het PIP dient opgesteld te worden binnen de wettelijke termijn van 10 weken na huisvesting in een gemeente.
- De brede intake kent in ieder de volgende vaste onderdelen:
 - Een landelijke leerbaarheidstoets
 - Onderzoek naar gevolgd onderwijs en ervaring in land van herkomst.
 - Het plan moet altijd maatwerk bieden. Taal en participatie moeten goed op elkaar aansluiten.
- Het PIP bevat in ieder geval:
 - Een van de drie leerroutes; Z-route, B1-route, onderwijsroute.
 - Informatie over de fysieke en mentale gezondheid, financiële en digitale vaardigheden van een inburgeraar.
 - Ondersteuning die een inburgeraar nodig heeft.
 - Intensiteit van het participatieverklaringstraject en de module Arbeidsmarkt & participatie.
- De inburgeringstermijn bedraagt 3 jaar. Deze gaat in na het vaststellen van het PIP.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving van het PIP.

Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP)

Bron: SZW

Afbeelding 3, Bron: ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid

3.2.2. Voortgang en handhaving

De gemeente zal de voortgang van het PIP moeten handhaven. De PIP krijgt de vorm van een beschikking. Op het moment dat de lagere regelgeving bekend is (voorjaar 2021) zal dit verder worden vormgegeven.

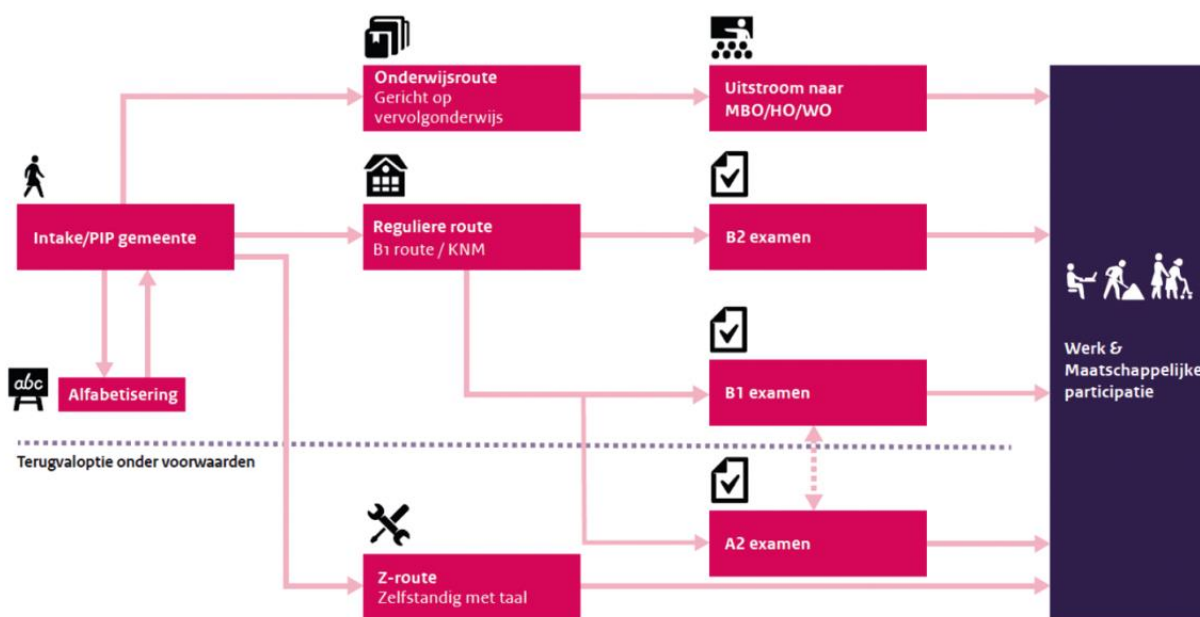
Het ministerie geeft aan dat de invoering van de wet een lerend stelsel is. Mede daarom zal niet direct na de start, maar drie jaar na ingang van de wet een prestatiebekosting worden ingevoerd. Hoe deze precies vorm gaat krijgen, zal in een later stadium bekend worden. Aan de hand van continue monitoring zal de gemeente de komende jaren moeten bekijken of zij de juiste partijen heeft ingehuurd om de juiste resultaten met de inburgeraars te kunnen behalen.

3.2.3. Leerroutes

Het hart van het nieuwe inburgeringsstelsel vormen de leerroutes. Er zijn drie leerroutes:

- de zelfredzaamheidsroute (Z-route)
- de reguliere (B1) route
- de onderwijsroute

Alle routes bestaan uit taal én participatie, in principe leren én werken. Het participatiedeel kan naast een werkervaringsplek ook bestaan uit activiteiten die bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling op het gebied van gezondheid, denk aan sport of een gezonde leefstijl, een training van GGNet of activiteiten om het sociale netwerk te vergroten. Het is maatwerk of een inburgeraar al gelijk een werkervaringsplek aan kan of eerst andere vaardigheden gaat ontwikkelen. Op basis van de brede intake, de leerbaarheidstoets en eventueel een instroomperiode zal bepaald worden welke leerroute een inburgeraar zal volgen. De gekozen leerroute wordt na de wettelijke termijn van 10 weken opgenomen in het PIP van de inburgeraar.

Afbeelding 4, leerroutes in de nieuwe inburgeringswet, Bron: overheid.nl

De Z-route

De Z-route is een praktische route. Hierbij staat centraal dat iemand zoveel mogelijk kan deelnemen aan de maatschappij. Deze route wordt in principe gevolgd door analfabeten en lageropgeleiden. Een bepaald taalniveau is niet het uitgangspunt, de mogelijkheid om zoveel mogelijk te kunnen participeren wel (het liefst via werk). Het streven is wel om het basisniveau Nederlands te halen voor anderstaligen (A2). Het traject wordt afgesloten met een certificaat.

Pilot Z-route 2021

De gemeente is in oktober 2020 in samenwerking met andere gemeentes in de Achterhoek, Kringloop Aktief, het Graafschap College en GGNet gestart met een pilot Z-route. Hierin kan tot januari 2022 ervaring worden opgedaan met deze specifieke doelgroep. Daarbij zal onder meer gekeken worden naar hoe taal functioneel kan aansluiten bij de werkdoelen van de

deelnemers. Daarnaast zal GGNet een module aanbieden om inburgeraars die (psychisch) zijn vastgelopen te kunnen ondersteunen en daarmee eventuele (leer)blokkades op te kunnen heffen.

Afbeelding 5, Aan het werk bij Kringloop Aktief (foto SDOA)

De reguliere route (B-1)

De reguliere route heeft in tegenstelling tot het huidige inburgeringstraject een hoger taalniveau tot einddoel: B1. Momenteel is dat A2. Ter vergelijking: op A2 niveau behaalt de inburgeraar een taalniveau met kennis van ongeveer 2000 Nederlandse meest voorkomende woorden. Op B1 niveau zijn dat er 5000. Daarnaast wordt op B1-niveau onder andere meer grammatica gevraagd. Daarmee kan een inburgeraar beter zinnen vormen. Ter vergelijking: een leerling waarvan het Nederlands de moedertaal is, beheerst op 4-jarige leeftijd ongeveer 3000 woorden, op 6-jarige leeftijd ongeveer 4500-5000. Deze vergelijking is van belang, omdat het bij inburgeraars essentieel is om de verwachtingen goed te managen, zowel van inburgeraars zelf als richting werkgevers. Het geeft ook het belang aan van taalaanbod dat zo goed en veel mogelijk aansluit op de praktijk en werkomgeving.

De B1-route wordt afgesloten met een inburgeringsexamen.

De onderwijsroute

De onderwijsroute is een taalschakeltraject waarbij deelnemers naast taal ook basisvaardigheden zoals rekenen en burgerschap geleerd krijgen. Het doel van dit traject is ze voor te bereiden op een startkwalificatie (MBO 2) of vervolgstudie. De route is in principe toegankelijk voor iedereen die nog studiefinanciering aan kan vragen na de route (tot 30 jaar).

3.2.4. Financiële ontzorging en educatie

Nieuw in de wet is het onderdeel 'financieel ontzorgen'. Dit houdt in dat gedurende zes maanden de huur, gas, water, licht en belangrijke verzekeringen uit de bijstandsuitkering worden betaald. Deze financiële ontzorging geldt alleen voor asielmigranten (vluchtelingen), niet voor gezinsmigranten.

Naast deze administratieve ontzorging, krijgt een inburgeraar een cursus over het Nederlandse financiële systeem. Wanneer uit een persoonlijk nazorgtraject blijkt dat de inburgeraar voldoende in staat is zijn eigen financiën op orde te houden, kan de ontzorging worden stopgezet. Mocht blijken dat dit niet het geval is, dan kan op basis van de participatiewet de financiële ontzorging worden verlengd.

Van ontzorgen → naar → financiële zelfredzaamheid				
Fase van begeleiding	Uitleg: regelen voor	Inzicht geven in financiën: samen regelen	Inzicht geven in financiën: zelf oefenen met begeleiding	Helemaal zelf doen

Afbeelding 6, van ontzorgen naar financiële zelfredzaamheid, Bron: Divosa.nl

3.2.5. Participatieverklaringstraject (PVT)

Met het ondertekenen van een participatieverklaring geven inburgeraars aan kennis genomen te hebben van de Nederlandse kernwaarden en deze te respecteren. Doorgaans leren inburgeraars in een aantal interactieve trainingen wat deze waarden inhouden en kunnen zij hierover in discussie met elkaar en de trainer. De kernwaarden zoals deze worden behandeld zijn: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit, participatie. Ook in de huidige wet is de participatieverklaring sinds oktober 2017 een verplicht onderdeel van de inburgering.

De participatieverklaring sluit aan bij de activiteiten en mogelijkheden tot participeren voor nieuwkomers in de gemeente Winterswijk.

3.2.6. Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP)

De module arbeidsmarkt & participatie is een nieuw onderdeel in de wet inburgering. Het vervangt het examen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA), dat in de vorige wet bestond uit het invullen van een portfolio en een gesprek. De MAP moet praktischer worden en meer verweven met de verschillende onderdelen uit de wet. De specifieke inhoudelijke uitgangspunten worden nader uitgewerkt door de gemeente en SDOA. Minimaal zal een inburgeraar kennis moeten nemen van Nederlandse beroepen en Nederlandse werknemersvaardigheden.

3.2.7. Maatschappelijke begeleiding

Ook in de huidige wet maakt maatschappelijke begeleiding een belangrijk onderdeel uit van de begeleiding aan statushouders. Deze begeleiding bestaat momenteel uit een aantal praktische zaken. Denk aan hulp bij het vinden van een tandarts, huisarts of school. Daarnaast maken statushouders kennis met de buurt en burens. Ook krijgen ze begeleiding bij het lezen van brieven van belangrijke instanties zoals de gemeente, sociale dienst, school. Ten slotte worden statushouders binnen de maatschappelijke begeleiding begeleid met vragen over huur, gas water licht e.d.

De verplichting tot maatschappelijke begeleiding bestaat alleen voor de doelgroep asielmigranten. Er zijn echter soms ook gezinsmigranten die deze begeleiding nodig hebben. De gemeente ontvangt geen vergoeding voor deze laatste groep, maar toch is het aan te raden hier wel aandacht voor te hebben. De klantmanager kan bijvoorbeeld in het PIP met de gezinsmigrant op zoek naar een maatje of naar activiteiten binnen de gemeente waarbij de gezinsmigrant ook aan kan sluiten, denk bijvoorbeeld aan sociale activiteiten zoals samen koken, sport of aansluiten bij de vrouwengroep.

4. Uitgangspunten van de gemeente Winterswijk

Om tot een goede integrale aanpak voor nieuwkomers te komen, heeft de gemeente Winterswijk de volgende ambities en uitgangspunten geformuleerd. De uitgangspunten worden in Hoofdstuk 5 verder uitgewerkt met wat we al binnen de gemeente doen en wat nog niet.

Onze ambities

1. Nieuwkomers én oudkomers in de gemeente Winterswijk doen snel, goed en volwaardig mee
2. De gemeente faciliteert, stimuleert en ondersteunt met maatwerk op een manier die past bij de persoonlijke situatie van de statushouder
3. We werken integraal; afspraken op alle leefgebieden leggen we vast in één plan
4. We organiseren lokaal en werken vanuit samenwerking; met inburgeraars, cultuurverbinders, organisaties, werkgevers en andere gemeentes in de regio

Afbeelding 7, cultuurverbinders die het traject van Figulus en Vluchtelingenwerk hebben afgerond, Bron: Vluchtelingenwerk.nl

Uitgangspunten

Op basis van de wet inburgering 2022 heeft de gemeente de volgende uitgangspunten geformuleerd.

1. Voldoende beheersing van de Nederlandse taal

Het taalaanbod is functioneel. Zowel bij de inkoop van de leerroutes als bij de koppeling met participatie-activiteiten is er aandacht voor functioneel taalaanbod, zodat inburgeraars zich zo snel mogelijk binnen een eigen omgeving goed kunnen redden. Daarnaast is er zoveel mogelijk taalcontact met Nederlanders.

2. Financiële en digitale zelfredzaamheid

Alle statushouders ontvangen een training financiële educatie, individuele begeleiding en een module digitale vaardigheden die hen in staat stelt de basis in Nederland zelf te regelen.

3. Positieve gezondheid

De gemeente biedt beweegactiviteiten aan die bijdragen aan een gezonde leefstijl. Door vroegsignalering en samenwerking met gezondheidsinstanties zoals de GGD en GGNet worden statushouders in een vroeg stadium geholpen bij eventuele gezondheidsproblemen die de inburgering mogelijk in de weg staan.

4. Meedoen door betaald werk of duurzame participatie

Alle statushouders in onze gemeente krijgen de kans om mee te doen, bij voorkeur door betaald werk of onderwijs.

5. Een integraal weekprogramma

Elke inburgeraar krijgt altijd een integraal maatwerkprogramma aangeboden. Naast de leerroute bestaat deze uit aanvullende activiteiten die bijdragen aan de eigen leerdoelen, denk aan sport of deelname aan een activiteit die bijdraagt aan een sociaal netwerk. Er zijn hierbij zo min mogelijk contactpersonen voor een statushouder. Het liefst ligt het eerste centrale aanspreekpunt bij degene die de brede intake afneemt. In de periode van de brede intake zal zo veel mogelijk informatie worden opgehaald voor en over de statushouder zodat er een goed PIP tot stand kan komen. In deze periode is er ook ruimte voor verwachtingen over en weer.

6. Naast het inrichten van de nieuwe wet is er aandacht voor de doelgroep 'oudkomers'. Deze hebben onvoldoende kunnen profiteren van de huidige wet en vallen vaak tussen wal en schip. De gemeente richt diverse activiteiten en projecten in die deze groep helpt om beter te integreren (zie ook bijlage 2). In het plan van aanpak zal voor deze doelgroep ook specifieke aandacht zijn.

Om deze uitgangspunten te kunnen realiseren zal de gemeente:

1. samenwerken met cultuurverbinders die beide talen spreken en snappen hoe de Nederlandse en eigen cultuur werkt en daarin verbinding kunnen leggen. In 2019 heeft het Verwey Jonker instituut een regionaal onderzoek uitgevoerd naar de inzet van cultuurverbinders. De aanbevelingen uit het rapport worden door de gemeente meegenomen.
2. voor het participatiedeel in de leerroute lokale activiteiten organiseren. Er zijn al diverse activiteiten georganiseerd die ook in de nieuwe wet van belang blijven. Zie ook bijlage 2.
3. regionaal samenwerken. Dit kan gaan om het delen van kennis over de doelgroep en om met een brede doelgroep in overleg te kunnen. Daarnaast kan, wanneer dat wenselijk blijkt, gezamenlijk worden ontwikkeld en ingekocht.

5. Inburgeren in Winterswijk: wat doen we al en wat moeten we nog doen?

In Winterswijk vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen. In de afgelopen jaren zijn daarvoor al diverse activiteiten ontwikkeld. Een overzicht van al deze activiteiten is te vinden in [bijlage 2](#). In de vorige paragraaf heeft u de ambities en uitgangspunten van de gemeente kunnen lezen. In deze paragraaf leest u welke activiteiten Winterswijk al heeft opgezet, die passend zijn bij het kader van de nieuwe wet en de uitgangspunten. Daarnaast leest u wat we nog moeten ontwikkelen om aan de doelen van de nieuwe inburgeringswet te kunnen voldoen.

5.1 Voldoende beheersing van de Nederlandse taal

Wat doen we al?

Binnen de gemeente wordt al goed gebruik gemaakt van het Taalhuis. Hierin wordt met behulp van een vrijwilliger taalondersteuning geboden op zeer diverse, uiteenlopende onderwerpen. In het Taalhuis zijn ook 'lees- en praatgroepen' waarin onder meer op een laagdrempelige gewerkt wordt aan spreekvaardigheid. Ook het contact met maatjes draagt bij aan taalontwikkeling. Binnen het project Goede Buur kunnen statushouders nu een maatje krijgen die hen op veel manieren ondersteunt.

Naast taal binnen de leerroutes en in het taalhuis is het belangrijk dat inburgeraars zoveel mogelijk taalcontact hebben. De maatjes zijn daar een manier voor. Maar ook bij activiteiten is het belangrijk dat er het liefst een mix is met Nederlandse vrijwilligers. Op het moment gebeurt dat ook al bij diverse activiteiten, zoals Samen koken en de vrouwengroep. Ook in de nieuwe wet blijft dit een belangrijk uitgangspunt.

Wat moeten we nog doen?

Naast bovengenoemde activiteiten is het belangrijk dat inburgeraars meer functioneel taalaanbod krijgen dat aansluit bij hun participatie- en werkdoelen. Dit zal met taalaanbieders besproken moeten worden bij de inkoop van de formele leerroutes.

5.2 Financiële en digitale zelfredzaamheid

Binnen de nieuwe wet moeten inburgeraars financieel en digitaal zelfredzaam zijn. Zonder digitale vaardigheden is het in Nederland ook moeilijk om jezelf financieel goed te redden.

Wat doen we al?

Binnen het participatieverklaringstraject wordt onder meer al aandacht besteed aan het Nederlandse uitkeringssysteem. Daarnaast wordt informatie verstrekt over werkbegrippen zoals minimumloon.

In Winterswijk wordt aan nieuwkomers al een training financiële zelfredzaamheid gegeven, waarin alle aspecten van een financiële huishouding naar voren komen.

Er is in Winterswijk individueel overleg op het gebied van financiën. Hierin werken het sociaal team, de sociale dienst en de stadsbank samen om over de financiën van statushouders te praten.

Binnen het project Samen Winterswijk wordt een nieuwe training digitale vaardigheden voor statushouders uitgetoetst.

Wat moeten we nog doen?

De gemeente moet de administratieve financiële ontzorging inrichten voor asielmigranten.

In het kader van financiële zelfredzaam moet iedere inburgeraar naast een uitgebreide training over het Nederlandse betalingssysteem, persoonlijke begeleiding krijgen. Daarbij is het belangrijk dat er samenhang komt tussen de financiële ontzorging, financiële training en een persoonlijk nazorgtraject. Idealiter houdt de klantmanager de regie over dit gehele traject.

Binnen de gemeente Winterswijk is nog geen standaard module digitale vaardigheden voor inburgeraars. Deze moet in het kader van de nieuwe wet wel worden ingepast. Binnen het taalhuis wordt deze nu uitgetoetst.

5.3 Positieve gezondheid

Wat doen we al?

Informatievoorziening: binnen het participatieverklaringstraject krijgen zowel asiel- als gezinsmigranten uitleg over het Nederlandse zorgsysteem en de zorgverzekering. Ze leren hier bijvoorbeeld wanneer je wel en niet naar het ziekenhuis of de huisarts gaat in Nederland. Maar ook wat het eigen risico inhoudt. Daarnaast krijgen ze algemene uitleg over gezondheid in Nederland.

Binnen het pilotproject 'Samen Winterswijk' is een bewegingsprogramma opgezet voor statushouders. Hierin gaan deelnemers sporten bij Jaspers en wandelen ze in een wandelgroep. Daarnaast leren ze fietsen, zodat deelnemers mobieler zijn én meer bewegen.

In Winterswijk helpt een individuele begeleider statushouders uit het sociaal team hen met problemen met gezinshereniging, maar ook met de weg naar de zorg en met hele specifieke vragen. Daaronder ook het verbinden aan specialistische zorg, wanneer iemand psychische problematiek ervaart.

Wat moeten we nog doen?

Iedere inburgeraar moet daarnaast zelfredzaam worden binnen de zorg. Op dit moment ontvangen deelnemers wel informatie over het Nederlandse zorgsysteem. Voor sommigen zal het echter belangrijk zijn om te peilen of inburgeraars ook voldoende hun weg weten binnen de zorg. Dit kan onder meer aan bod komen in de gesprekken met de klantmanager in het kader van het PIP.

Naast het beweegprogramma kan er meer aandacht komen voor een gezonde leefstijl; deze is ondersteunend bij de integratie.

Wanneer de financiële middelen het toelaten is het verstandig om het halen van een zwemdiploma toe te voegen. Dit kan in overleg met het AZC die ook een preventieprogramma hiervoor heeft opgezet.

Ten slotte kan er nog een module opvoedondersteuning aan het programma worden toegevoegd.

5.4 Meedoen door betaald werk of duurzame participatie

Binnen de nieuwe wet is het uitgangspunt dat iedereen in Nederland mee kan doen. Dat vraagt om maatwerk, een passend traject waarmee de inburgeraar duurzaam kan participeren. Het liefst via betaald werk. Ook vraagt het om duale trajecten.

Wat doen we al?

De gemeente Winterswijk heeft een klantmanager statushouders aangesteld, die de doelgroep goed kent. Dit heeft er al toe geleid dat er veel statushouders zijn die iets naast hun inburgering doen, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Op het moment van schrijven doet 49% van de inburgeraars een vorm van participatie naast de taallessen. De komst van deze klantmanager heeft er bovendien al voor gezorgd dat er een betere uitstroom is naar werk. Zie hiervoor de cijfers bij 2.4.3..

Met Stichting Aktief is verder een project opgezet om taal en werkervaring te combineren. In 2020 en 2021 wordt dit traject omgezet naar een pilot voor de z-route waarin nu ook een formeel taaltraject, financiële vaardigheden en een gezondheidsmodule worden gekoppeld.

Wat moeten we nog doen?

Met de klantmanager moet een opzet voor het persoonlijk plan PIP worden samengesteld. Deze moet in een systeem worden gezet. Dit wordt gezamenlijk met SDOA uitgewerkt.

Binnen het PIP is het belangrijk dat de klantmanager samen met de inburgeraar de mogelijkheden van de inburgeraar goed gaat verkennen. Hiervoor zal onder meer een verplichte leertoets (landelijk ontwikkeld) en diplomawaardering moeten worden ingezet. De klantmanager kan echter meer middelen inzetten om samen met de inburgeraar te ontdekken welke mogelijkheden hij/ zij heeft.

Binnen het PIP moet leren en werken gekoppeld worden aan de levensgebieden uit de brede intake, denk aan geestelijke gezondheidszorg, het opbouwen van een netwerk of sport. Door activiteiten te bieden binnen alle levensgebieden kan een klantmanager een goede PIP samenstellen met de inburgeraar.

Het behoud van een specifieke klantmanager statushouders is essentieel voor een goede doorstroom naar werk en participatie.

5.5 Samenhang tussen de activiteiten: één integraal aanbod

Alle activiteiten zouden gezamenlijk één weekprogramma kunnen vormen. Iedere inburgeraar kan dan zijn eigen rooster ontvangen dat bestaat uit een volwaardig weekprogramma met de leerroute en andere activiteiten die bijdragen aan de doelen van de inburgeraar. Voor de klantmanager is het belangrijk om te weten welke activiteiten wanneer worden aangeboden. Deze kunnen dan in het PIP worden opgenomen. Binnen het pilotprogramma 'Samen Winterswijk' wordt uitgetoetst welke activiteiten wenselijk zijn om op te nemen binnen een 'keuzemenu'.

6. Implementatie wet inburgering 2022

Vanaf 1 januari 2022 zal de nieuwe wet inburgering in werking treden. In hoofdstuk 5 is beschreven wat in Winterswijk al is geregeld. Een aantal activiteiten zal nog verder ontwikkeld moeten worden. Daarnaast zullen een aantal processen nog moeten worden ingericht.

6.1. Inrichten processen nieuwe wet

Voor ingang van de nieuwe wet moeten de volgende basisprocessen nog worden ingericht:

1. Brede intake en het persoonlijk inburgerings- en participatieplan
2. Handhaving van het PIP
3. Financiële ontzorging en educatie
4. MAP
5. Inkoop leerroutes, participatieverklaring en maatschappelijke begeleiding

Plan van aanpak en concrete werkprocessen

Om deze beleidsnotitie uit te kunnen voeren zullen de werkprocessen beschreven worden in een plan van aanpak. Hierin staan alle processen en modules in detail beschreven: welke activiteiten, wie voert ze uit, wie heeft de verantwoordelijkheid, wat zijn de kosten.

Lerend stelsel en monitoren

De minister heeft aangegeven dat het bij de invoering van de nieuwe wet moet gaan om een lerend stelsel. Het is belangrijk dat de gemeente de ingezette trajecten goed monitort en bijstuurt wanneer nodig. Dat vraagt om een projectmatige aanpak en een medewerker van de gemeente die sturing kan geven aan dit proces. Dit kan gebeuren door een beleidsmedewerker inburgering. In ieder geval is het van belang dat het vanwege de integrale aanpak gebeurt door iemand die alle processen kan overzien.

De monitoring moet onderdeel zijn van een lokaal plan van aanpak.

6.2. Welke stappen moet de gemeente nemen en wanneer?

Wat	Wanneer
Marktverkenning in het kader van de inkoop van de leerroutes	Voorjaar 2020, afgerond
Beleidsnotitie veranderopgave inburgering	Januari 2021
Inkooptraject leerroutes, MAP, PVT en MB	Voorjaar 2021
Plan van aanpak op basis van werkprocessen	April-juni 2021
Vaststellen verordening voor handhaven van de PIP's	April- juni 2021

6.3. Financieel kader

In het najaar van 2020 heeft het ministerie de financiële kaders voor de inburgeringswet vastgesteld. Door uitstel van de wet van 1 juli 2021 naar januari 2022 zijn de bijdragen echter nog niet volledig bekend. De **verwachte inkomsten** voor inburgering in de periode tot en met 2023 zijn opgenomen in onderstaande tabel:

Onderdeel	2020	2021	2022	2023
Incidentele invoeringskosten	€57.540			
Structurele uitvoeringskosten	-	€39.695* Bedrag wijzigt mogelijk nog	€88.224 Bedrag wijzigt mogelijk nog	€97.057 Bedrag wijzigt mogelijk nog
Maatschappelijke begeleiding	€2370,- per deelnemer (€14.220)	€2370,- per deelnemer	Bedrag nog onbekend	Bedrag nog onbekend
Inkoop inburgeringsvoorzieningen	-		€10.000,- per asielstatushouder voor het gehele leerroutetraject (maximaal 3 jaar).	
Ondertussengroep (inburgeraars onder wet van 2013)	Bestemmings- reserve	Bestemmings- reserve		

In november 2019 heeft de raad ingestemd met de bestemmingsreserve voor Nieuwkomers. Deze gelden zijn voor 2020 en 2021 toereikend om voor te sorteren op de nieuwe wet. De door het rijk toegekende incidentele invoeringskosten zijn dan ook niet meegenomen in de begroting.

Het bedrag voor de in te kopen leerroutes bedraagt €10.000,- per statushouder. De leerroutes zullen op basis van de verwachte jaarlijkse taakstelling binnen deze kaders worden ingekocht.

De inkomsten van de maatschappelijke begeleiding zijn €2370,- per statushouder. De kosten voor maatschappelijke begeleiding zijn in 2021 gedekt binnen de bijdrage van het ministerie en de bestemmingsreserve.

Het is vooralsnog niet duidelijk of de gemeente gaat uitkomen met de uitvoeringskosten vanaf 2022. Na het vaststellen van de lagere regelgeving, zal de gemeente op basis van deze beleidsnotitie diverse werkprocessen uitwerken. Dit zal leiden tot een gedetailleerd overzicht van de kosten. Het uitgangspunt zal daarbij zijn om in samenwerking met SDOA en het sociaal team 'slim' te organiseren. Daarnaast zal gekeken worden dat waar mogelijk budgetten aan elkaar worden gekoppeld. Mocht in de loop van 2021 blijken dat er onvoldoende uitvoeringsmiddelen door het rijk beschikbaar zijn gesteld, dan zullen we de eventueel extra benodigde middelen meenemen bij de begrotingsbehandeling 2022.

Bijlage 1 Vraag & Antwoord

Wie is asielmigrant?

Asielmigranten zijn mensen met een vluchtelingachtergrond. Sinds 2015 is de groep Syriërs het grootst. Daarnaast zijn er veel Eritreeërs naar Nederland gekomen. Asielmigranten verblijven eerst op een AZC. Daarna worden zij gekoppeld aan een gemeente. Zodra zij een verblijfsvergunning hebben gekregen, gaat hun inburgering in. Gezinsleden van asielmigranten die nareizen zijn zelf ook asielmigrant. Het begrip **asielstatushouder** wordt ook gebruikt.

Wie is statushouder?

Een statushouder is een vreemdeling die een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde of onbepaalde tijd heeft ontvangen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Een statushouder is in principe inburgeringsplichtig.

Wie is gezinsmigrant?

Een gezinsmigrant is iemand met een Nederlandse partner, ouder of kind. Meestal gaat het om een partner. Een gezinsmigrant haalt in het land van herkomst al een basis in inburgering. Daar moet iemand aantonen dat hij/ zij taalniveau A1 heeft behaald en basiskennis heeft van de Nederlandse maatschappij.

Is het programma voor gezinsmigranten en asielmigranten hetzelfde?

Nee, het programma is niet hetzelfde. Beide moeten een inburgeringsdiploma halen, maar voor gezinsmigranten geldt niet de financiële ontzorging en de maatschappelijke begeleiding. Daarnaast halen gezinsmigranten in het land van herkomst al het A1-taalniveau en kennis van de Nederlandse maatschappij.

Wat is een PIP?

Een PIP is een persoonlijk plan inburgering- en participatie dat iedere inburgeraar met ingang van de nieuwe wet krijgt. In het PIP wordt opgenomen welke leerroute iemand gaat volgen en welke mogelijkheden en belemmeringen iemand kent. Het PIP moet 10 weken na huisvesting in een gemeente worden vastgesteld.

Wat is een klantmanager statushouders?

Dit is een klantmanager bij SDOA die veel kennis heeft van de doelgroep statushouders. De klantmanager is door deze kennis goed in staat cultuursensitief te werken.

Wat betekent 'taakstelling'?

De gemeente krijgt ieder half jaar van de rijksoverheid een verplichte taakstelling tot het huisvesten van statushouders. Deze groep bestaat uit volwassenen en kinderen. Alleen volwassenen moeten inburgeren. Dit is ongeveer 70 %. Kinderen tot 12 jaar gaan naar een reguliere basisschool. Kinderen tussen de 12 en de 18 gaan naar een schakelklas of wanneer mogelijk naar een reguliere klas.

Bijlage 2 Huidige activiteiten nieuw- en oudkomers Winterswijk

- **Project Samen Winterswijk**

In 2020 neemt de gemeente Winterswijk deel aan het programma Samen Achterhoek, onder de naam van Samen Winterswijk. Het programma bestaat uit een weekprogramma voor oudkomers die nog te weinig hebben kunnen integreren. Het weekprogramma bestaat uit een heel divers aanbod van taal, digitale vaardigheden, sport en bewegen, financiële educatie, creatieve activiteiten, werknemersvaardigheden en gezondheidsvaardigheden. Het doel is deelnemers beter zelfstandig te laten deelnemen aan de Winterswijkse samenleving.

- **Pilot Z-route**

De gemeente is in oktober 2020 in samenwerking met andere gemeentes in de Achterhoek, Kringloop Aktief, het Graafschap College en GGNet gestart met een pilot Z-route. Hierin kan tot januari 2022 ervaring worden opgedaan met deze specifieke doelgroep. Daarbij zal onder meer gekeken worden naar hoe taal functioneel kan aansluiten bij de werkdoelen van de deelnemers. Daarnaast zal GGNet een module aanbieden om inburgeraars die (psychisch) zijn vastgelopen te kunnen ondersteunen en daarmee eventuele (leer)blokkades op te kunnen heffen.

- **Pilot GGNet**

Samen met GGNet en de gemeente Berkelland neemt de gemeente Winterswijk aan een pilot voor ex-AMV'ers (alleenstaande minderjarige vreemdeling) die bij de overgang naar volwassenheid veel problemen hebben ondervonden op het gebied van psychisch welbevinden. GGNet verzorgt een interventietraining voor deze jongvolwassenen, waarmee zij beter in staat zullen zijn hun vluchtverhaal te verwerken en te integreren.

- **Fietsles**

Sinds twee jaar kunnen nieuw- en oudkomers gebruik maken van fietslessen bij sportpark Jaspers. De lessen worden verzorgd in samenwerking met het Graafschap College.

- **Goede buur**

Het programma Goede buur koppelt vrijwilligers aan een nieuwkomer. Zij ondernemen samen activiteiten waardoor de nieuwkomer Nederland en Winterswijk beter leert kennen. Momenteel zijn zo'n 15 vrijwilligers gekoppeld aan nieuwkomers.

- **Samen koken**

Aan de activiteit 'Samen Koken' nemen sinds 2017 maandelijks zo'n 10-15 statushouders deel, zowel nieuw- (deels van het AZC) & oudkomers als Winterswijkers. Het is een activiteit waarbij anderstaligen zijn gemixt met Nederlanders. Door corona is de activiteit momenteel even 'on hold'.

- **Creatieve activiteiten**

In Samenwerking met Boogiewoogie en de WuH worden voor nieuw- en oudkomers ook creatieve activiteiten aangeboden. In 2020-2021 gebeurt dit deels onder de vlag van het project 'Samen Winterswijk'.

- **Rondom geloof: bezoek aan de kerk en moskee**

Om kennis te maken met elkaars religie en begrip te kweken voor de overeenkomsten en verschillen daarin zijn met diverse deelnemers bezoeken aan de kerk en moskee georganiseerd. De activiteiten stonden open voor alle Winterswijkers.

- **Klankbordgroep & feestcommissie Wereldvluchtelingendag**

In de loop van het project nieuwkomers is een klankbordgroep samengesteld met diverse Nieuwkomers. In de praktijk bleken zij vooral behoefte te hebben aan een concrete invulling. De groep heeft zich daarom met name toegelegd op het organiseren van een feest op wereldvluchtelingendag. Deze vond vanwege corona voor het laatst plaats op 20 juni 2019. Het idee is deze wel opnieuw te organiseren. In 2021 zal een nieuwe klankbordgroep worden samengesteld.

- **Vrouwengroep**

Naast de klankbordgroep is er ook een vrouwengroep ontstaan. Zij komen tweewekelijks samen en hebben per bijeenkomst een ander thema, bijvoorbeeld over gezondheid in samenwerking met de GGD.

- **Sport**

Er zijn ook enkele losse activiteiten rondom sport/ bewegen georganiseerd, zoals wandelen. Verder wordt binnen het project Samen Winterswijk bewegen en sport aangeboden. De wens is deze activiteiten te behouden voor de nieuwe wet.

- **Vrijwilligerswerk en 'participatie en taal'**

Sinds 2018 wordt op het AZC gewerkt met het project 'Aan de slag'. Het project bestond uit het koppelen van groepjes nieuwkomers aan kortlopend vrijwilligerswerk, uiteenlopend van een schilderklus tot ondersteuning bij een festival.

Vanaf 2020 is dit omgezet naar een nieuwe projectopzet 'participatie en taal'. Hierin is het doel de activiteiten van het AZC en de gemeente beter aan elkaar te koppelen.

- **Sleutelpersonen en cultuurverbinders**

In Winterswijk is een aantal oudkomers opgeleid als sleutelpersoon of als cultuurverbinder voor de gemeente. Zij kunnen worden ingezet om culturele verschillen te vertalen voor zowel de nieuwkomer als de organisatie of vrijwilliger. De cultuurverbinder is vergelijkbaar met een sleutelpersoon. Het Verwey Jonker instituut heeft een onderzoek uitgevoerd naar de inzet van sleutelpersonen in de regio. Deze worden verwerkt in het plan van aanpak inburgering 2022.

- **Spreekuur Nieuwkomers**

Wekelijks is er op dinsdag een spreekuur voor nieuwkomers. Het spreekuur wordt bemenst door oudkomers die de weg in Winterswijk en de Nederlandse maatschappij voldoende kennen. Zij spreken de taal van de Nieuwkomers en kunnen daardoor makkelijker communiceren. Cultuurverbinders spelen hierbij ook een rol.